

Valtuustoaloite Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen aluevaltuusto

Ikääntyneiden palveluiden oikea-aikaisuuden parantaminen

Pohjois-Karjalan väestö ikääntyy ja tämä aiheuttaa lisääntyvää sosiaali- ja terveyspalvelujen tarvetta. Hyvinvointialueella on haasteita vastata tähän lisääntyvään palvelutarpeeseen. Ikääntyneet joutuvat odottamaan tarvitsemiaan palveluita lakisääteisiä aikoja pidempään ainakin palvelutarpeen arvioinnin aloittamisen ja asumispalveluiden osalta. 2025 ensimmäisen osavuosikatsauksen perusteella palvelutarpeen arvio oli pystytty aloittamaan 7 arkipäivän kuluessa 72 %:sesti ja asumispalvelut oli pystytty järjestämään vain 58 %:lle kolmen kuukauden lakisääteisessä määräajassa.

Ikääntyneiden palveluiden saatavuuden ongelmat aiheuttavat lisääntyvää terveyspalvelujen käyttöä. Osa asumispalvelua odottavista ikääntyneistä tarvitsee niin paljon apua ja valvontaa päivittäistoimessa, että ainoa mahdollisuus on odottaa asumispalvelua vuodeosastolla. Kuluvan vuoden aikana vuodeosastoilla asumispalvelua odottavien ikääntyneiden määrä on kasvanut. Samaan aikaan vuodeosastoilla on myös lisääntyvästi kotihoidon arviointijakson aloittamista odottavia ikääntyneitä.

Hyvinvointialueella ongelma palvelujen oikea-aikaisuuden heikentymisestä on tiedostettu, mutta keinoja sen ratkaisemiseksi vaikuttaa olevan vähän. Aluevaltuustolle 28.5.2025 infossa annetun tiedon mukaan vuodeosastolla asumispalvelua odottavia ikääntyneitä on yli yhden asumispalveluyksikön paikkamäärän verran (eli ainakin 60 ikääntynyttä). Sopeutumistoimien ja haasteellisen taloustilanteen vuoksi ei ole kuitenkaan mahdollisuutta ostaa tai järjestää heille tarpeellisia asumispalvelupaikkoja.

Hyvinvointialueella on varaa järjestää ympärivuorokautista sairaalahoitoa ikääntyneille, jotka tarvitsevat asumispalvelua tai kotihoitoa. Samanaikaisesti hyvinvointialueella ei ole kuitenkaan varaa järjestää heille tarpeenmukaisesta palveluasumista tai kotihoitoa. Tunnetusti sairaalahoito on vuorokausikustannuksiltaan kuitenkin kalliimpaa kuin asumispalvelut tai kotihoito. Tarpeenmukaisten palvelujen odottamisesta aiheutuvat kustannukset tulisi tiedostaa nykyistä paremmin ja kokonaiskustannusten selvittämisen jälkeen pohtia parempia ratkaisuja palveluiden järjestämiseksi.

Me allekirjoittaneet aluevaltuutetut esitämme että, osana vuoden 2026 talousarviovalmistelua selvitetään ikääntyneiden palveluiden odottamisesta vuodeosastoille aiheutuvat kokonaiskustannukset verrattuna heille tarpeenmukaisen palvelun järjestämisen (asumispalvelut tai kotihoito) aiheuttamiin kustannuksiin. Sekä laaditaan toimintasuunnitelma ikääntyneiden palveluiden oikea-aikaisuuden parantamiseksi toimialueiden yhteistyönä ja osana Kotoa kotiin-projektia.

Allekirjoitukset ja nimenselvennykset

Anna Karjula	Tarja Hyykky	Auvo Gustafsson
Mirja Karhinen	Lahja-Elina Vatanen	Eeva-Liisa Auvinen
Tuula Parikka	Kari Pennanen	Erik Reinikka
Anna-Helena Kosela	Tuomo Mustonen	Eero Reijonen
Matti Kuittinen	Sinikka Musikka	Jertta Harinen

Erika Eronen	Aulikki Sihvonen	Tapio Hämäläinen
Hilkka Tirkkonen	Jari Puustinen	Emilia Kangaskolkka
Marjukka Varonen	Laura Tiittanen	Karita Kaita
Atte Varis	Osmo Pirhonen	Reetta Haverinen
Jenni Tervo	Outi Mara	Mika Piironen
Irmeli Stenberg-Louko	Maija Silvennoinen	Asseri Kinnunen
Jarmo Tanninen	Jouni Porokka	Timo Elo
Jussi Wihonen	Pekka Nuutinen	Matti Honkavaara
Tuula Pakarinen	Ninni Saarinen	Teija Alanen
Sari Pottonen	Sanna Kosonen	Anu Honkanen
Petteri Tahvanainen	Outi Kastinen	Eila Heinonen
Maija Kuivalainen	Anni Järvinen	Alia Dannenberg
Virve Mikkonen	Sari Kangas	